

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI GAYRİRESMÎ ZİRVESİ KAZAKISTAN'IN TÜRKİSTAN ŞEHRİNDE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Gayriresmî Zirvesi, Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Kasım Cömert Tokayev'in ev sahipliğinde, 15 Mayıs 2026 tarihinde Türk Dünyasının manevi başkenti Türkistan'da "Yapay Zekâ ve Dijital Kalkınma" temasıyla gerçekleştirildi.

Zirveye; Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın İlham Aliyev, Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Sadır Caparov, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Özbekistan Cumhu-

riyeti Cumhurbaşkanı Sayın Şevket Mirziyoyev, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Tufan Erhürman ile TDT Genel Sekreteri Büyükelçi Sayın Kubanıçbek Ömüraliyev katıldı. TDT Aksakallar Konseyi Başkanı ve üyeleri ile Türk İşbirliği Teşkilatlarının başkanları da zirvede hazır bulundu.

"Yapay Zekâ ve Dijital Kalkınma" teması altında gerçekleştirilen Zirvede; üye ve gözlemci devletler arasında dijital dönüşüm, inovasyon, yapay zekâ, bağlantısallık ve sürdürülebilir ekonomik kalkınma alanlarında iş birliğinin güçlendirilme-

si üzerinde duruldu. Liderler, Türk Dünyası Vizyonu-2040 hedefleri doğrultusunda Türk Dünyası içinde dayanışma, karşılıklı güven ve stratejik iş birliğinin daha da derinleştirilmesine yönelik ortak kararlılıklarını teyit etti.

Türkistan Gayriresmî Zirvesi'nde kabul edilen başlıca kararlar.

Devlet Başkanları ve Dışişleri Bakanları tarafından imzalanan belgeler şunlardır:

- Türk Devletleri Teşkilatı Türkistan Deklarasyonu;
- Türk Devletleri Teşkilatı Sekretaryasının Kurumsal ve Dijital Kapasitesinin Güçlendirilmesine İlişkin Karar;
- TDT Genel Sekreter Yardımcısının Atanmasına İlişkin Karar.

TDT Genel Sekreteri Büyükelçi Kubanışbek Ömüraliyev konuşmasında, TDT'nin dijitalleşme, ulaştırma, ticaret, enerji, turizm, eğitim ve yeni teknolojiler başta olmak üzere birçok stratejik alanda bölgesel iş birliği platformu olarak giderek artan rolüne dikkat çekti. Ömüraliyev ayrıca, sürdürülebilir büyüme ve Türk Dünyası genelinde daha güçlü bölgesel entegrasyonun sağlanması amacıyla kurumsal koordinasyonun güçlendirilmesi ve ortak dijital girişimlerin ilerletilmesinin önemini vurguladı.

Liderler, yapay zekâ, dijital yönetim, akıllı altyapılar ve inovasyon ekosistemleri alanlarında iş birliğinin geliştirilmesinin önemine işaret ederek, üye ve gözlemci devletlerin ilgili kurumları ile paydaşları arasında daha güçlü iş birliğinin teşvik edilmesi gerektiğini ifade etti. Zirve vesilesiyle, Türk Dünyasının tarihî, kül-

türel ve manevi mirasını tek bir çatı altında buluşturmayı amaçlayan uluslararası düzeyde çok işlevli bir kültür, bilim ve turizm merkezi olarak tasarlanan "Türk Medeniyeti Merkezi"nin temeli atıldı. Zirvede ayrıca Türkistan'ın Türk Dünyasının manevi başkenti olarak taşıdığı stratejik önem bir kez daha teyit edilirken, şehrin ortak kimlik, kültürel miras ve Türk halkları arasındaki birlik duygusunun güçlendirilmesindeki sembolik rolüne vurgu yapıldı. Zirvenin ardından TDT Genel Sekreteri Büyükelçi Sayın Kubanışbek Ömüraliyev, Gayriresmî Zirve'de ele alınan temel sonuçlar ve kabul edilen kararlar hakkında basın açıklamasında bulundu. Zirve kapsamında, Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Kasım Cömert Tokayev tarafından Türk Devletleri Teşkilatı üyesi ülkelerin Devlet ve Hükümet Başkanları onuruna resmî resepsiyon düzenlendi.

KIRGIZİSTAN

TÜRK YATIRIMCILAR KIRGIZISTAN'IN BIYOGÜVENLİĞİNE 116,3 MİLYON DOLARLIK YATIRIM YAPMAYA HAZIR

Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığına bağlı Ulusal Yatırım Ajansı Başkanı Ravshanbek Sabirov, Türkiye'nin TANFER şirketi temsilcileri ile Türkiye Boks Federasyonu Başkan Yardımcısı ve Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Tanfer'i kabul etti.

Ulusal Yatırım Ajansından yapılan açıklamaya göre görüşmede, Kırgızistan ile Türkiye arasındaki yatırım iş birliğinin geliştirilmesi, ülkedeki yatırım ortamının iyileştirilmesi ve öncelikli sektörlerde ortak projelerin hayata geçirilmesi konuları ele alındı.

Sabirov, yatırımcılar için elverişli koşullar oluşturma ve devlet politikasının öncelikleri arasında yer aldığını belirterek, Ulusal Yatırım Ajansının yatırım projelerine kapsamlı destek sağlamaya ve yatırımcılara gerekli tüm kolaylıkları sunmaya hazır olduğunu ifade etti.

Kırgızistan'da yatırım ikliminin iyileştirilmesi, iş ortamının daha cazip hale getirilmesi ve doğrudan yabancı yatırımların artırılması amacıyla sistemli çalışmalar yürütüldüğünü vurgulayan Sabirov, "Ülke ekonomisine somut katkı sağlayan, modern teknolojileri

kazandıran ve yeni istihdam oluşturan projelere büyük önem veriyoruz. Türkiye ile yatırım alanındaki iş birliğimizi daha da geliştirmeye hazırız." değerlendirmesinde bulundu. Türk heyeti ise Kırgızistan Ulusal Biyogüvenlik Programı'nın uygulanmasına yönelik yatırım teklifini sundu.

Açıklamaya göre, toplam yatırım tutarı 116,3 milyon ABD doları olan projenin doğrudan yabancı yatırım yoluyla finanse edilmesi planlanıyor. Proje kapsamında 1.600'e kadar yeni istihdam oluşturulması öngörülürken, gerekli altyapının inşası, ekipman temini ve işletme giderlerinin tamamı yatırımcı tarafından karşılanacak.

Görüşmenin sonunda taraflar, projenin teknik ve organizasyonel boyutlarının ilgili devlet kurumlarının katılımıyla ortaklaşa değerlendirilmesi konusunda görüş birliğine vardı. Taraflar ayrıca yatırım iş birliğinin derinleştirilmesi ve karşılıklı fayda sağlayacak projelerin hayata geçirilmesi yönündeki kararlılıklarını yineledi.

AZERBAIJAN-KIRGIZISTAN KALKINMA FONU'NUN SERMAYESİ 200 MİLYON DOLARA ÇIKARILYOR

Kırgızistan ile Azerbaycan, Azerbaycan-Kırgızistan Kalkınma Fonu'nun kayıtlı sermayesinin 100 milyon dolardan 200 milyon dolara çıkarılması konusunda anlaşmaya vardı. İlgili anlaşma, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in Kırgızistan'a gerçekleştirdiği devlet ziyareti kapsamında imzalandı.

Kırgızistan Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, fon sermayesinin iki katına çıkarılmasıyla ortak yatırım projelerinin finansman kapasitesinin artırılması, girişimcilere sağlanan desteğin genişletilmesi ve Kırgızistan ekonomisine ilave Azerbaycan yatırımlarının çekilmesi hedefleniyor.

Ziyaret kapsamında taraflar ayrıca, Kırgızistan ve Azerbaycan bakanlar kurulları arasında

2024–2029 Dönemi İş Birliği Programı'nın Uygulanmasına İlişkin Yol Haritasını da imzaladı. Yol haritası, öncelikli alanlarda yürütülecek ortak faaliyetleri belirlerken, ikili anlaşmaların uygulanmasının izlenmesine yönelik bir mekanizmayı da içeriyor.

Azerbaycan-Kırgızistan Kalkınma Fonu, 2022 yılında 25 milyon dolarlık kayıtlı sermaye ile kuruldu. Fonun sermayesi 2024 yılında 100 milyon dolara yükseltilmişti. Son kararlar birlikte fonun mali kaynakları 2024 yılı seviyesine göre iki katına, kuruluş aşamasındaki başlangıç sermayesine kıyasla ise sekiz katına ulaşmış oldu.

KIRGIZİSTAN

KIRGIZISTAN, TÜRKİYE'YE DOĞRUDAN MEYVE SEVKİYATINA HAZIRLANIYOR

Kırgızistan, Türkiye pazarına doğrudan meyve sevkiyatına başlamaya hazırlanıyor. Bu bilgi, Kırgızistan Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı tarafından açıklandı. Bakanlıktan yapılan açıklamaya göre, Kırgızistanlı ihracatçılar ile Türkiye iş dünyasının temsilcileri ihracat sözleşmelerinin imzalanması konusunda anlaşmaya vardı.

Anlaşma, Kırgızistan Ekonomi ve Ticaret Bakan Yardımcısı Benazir Nurlanova, Kırgızistan'ın İstanbul Başkonsolosu Çingiz Toktobekov, Kırgız ihracatçılar ve Türk iş heyeti temsilcileri arasında gerçekleştirilen görüşmede sağlandı. İhracat sözleşmelerinin, Türk şirketleri ile "Agrocluster Meyve ve Meyveler" Tarımsal Üreticiler Derneği

Tüzel Kişiler Birliği arasında imzalanması planlanıyor. Taraflar ayrıca lojistik zincirlerinin geliştirilmesi, ticari ilişkilerin genişletilmesi ve Kırgızistan'ın tarım ve gıda sanayisine yatırım çekilmesi konularını ele aldı.

Kırgızistan Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı, Türkiye pazarına açılmanın Kırgız üreticilerin ihracat imkanlarını önemli ölçüde genişleteceğini belirtti. Ayrıca taraflar, Kırgızistan'da meyve yetiştiriciliği ve işlenmesine yönelik ortak projelerin hayata geçirilmesi imkanını da değerlendirdi.

KIRGIZISTAN, TÜRKİYE'DEKİ İLAÇ ÜRETİCİLERİNDEN DOĞRUDAN İLAÇ SATIN ALMAYI HEDEFLİYOR

Kırgızistan'ın devlet kuruluşu “Kyrgyzpharmatsiya”, ilaçları Türkiye'deki üreticilerden doğrudan satın almayı hedefliyor. Kurumun basın servisi, bu açıklamayı “Kyrgyzpharmatsiya” Başkanı Akılbek Turatbek uulu'nun Türkiye'ye gerçekleştirdiği iş gezisinin sonuçlarına ilişkin bilgi verirken yaptı.

Verilen bilgilere göre, 2027 yılı için ilaç satın alımlarına hazırlık kapsamında “Kyrgyzpharmatsiya” temsilcileri ağustos ayında Türkiye'yi ziyaret etti. Ziyaretin temel amacı, ilaç üreticisi fabrikalarla doğrudan bağlantılar kurmak ve aracıları devre dışı bırakmak. “Kyrgyzpharmatsiya”, kalite ve lojistik gerekliliklerine uygun olarak ürünleri Kırgızistan'a doğrudan teslim etmeye hazır şirketlerle uzun

vadeli iş birliği yapmakla ilgileniyor.

Kurumdan yapılan açıklamada, doğrudan sözleşmelerin satın alma fiyatlarının düşürülmesine, tedarik istikrarının sağlanmasına ve 2027 yılı merkezi satın alımları kapsamında hayati önem taşıyan ilaçların erişilebilirliğinin güvence altına alınmasına yardımcı olacağı belirtildi.

KAZAKİSTAN

KAZAKİSTAN, TARIM ALANINDA TÜRK YATIRIMCILARLA İŞ BİRLİĞİNİ GÜÇLENDİRMEK İSTİYOR

Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Türkiye'nin önde gelen holdinglerinden Anadolu Group Yönetim Kurulu Başkanı Kamil Süleyman Yazıcı'yı kabul etti. Görüşmeye ilişkin açıklama Cumhurbaşkanlığı Basın Servisi (Akorda) tarafından yapıldı.

Toplantıda yatırım iş birliğinin daha da geliştirilmesi ve ekonominin çeşitli sektörlerinde ortak projelerin hayata geçirilmesi konuları ele alındı. Cumhurbaşkanı Tokayev, holding bünyesinde faaliyet gösteren Efes Kazakhstan ve Coca-Cola Almaty Bottlers şirketlerinin uzun yıllardır Kazakistan'da başarılı faaliyet yürüttüğünü, binlerce kişiye istihdam sağladığını, ülkeye yatırım çekilmesine ve devlet bütçesine vergi gelirlerinin artırılmasına önemli katkılarda bulunduğunu belirtti.

Kamil Süleyman Yazıcı ise Cumhurbaşkanı'na Anadolu Group'un Kazakistan'daki faaliyetlerinin sonuçları ile yeni yatırım projelerine ilişkin planları hakkında bilgi verdi. Yazıcı'nın verdiği bilgiye göre Anadolu Group, son 30 yılda Kazakistan'a yaklaşık 1 milyar ABD doları yatırım yaptı ve 10 binden fazla kişiye istihdam sağladı.

Şirket hâlihazırda ülkede içecek üretimi yapan beş fabrikayı işletmektedir. Ayrıca Ak-

töbe Bölgesi'nde 100 milyon ABD doları yatırım ile altıncı fabrikanın inşasına başlanmıştır. Cumhurbaşkanı Tokayev, Kazakistan'ın ekonominin çeşitlendirilmesi, sanayinin modernizasyonu ve yüksek katma değerli üretimlerin geliştirilmesine yönelik politikalarını kararlılıkla sürdürdüğünü vurguladı.

Bu kapsamda Tokayev, Anadolu Group'un Kazakistan'daki faaliyetlerini daha da genişletmesinden, özellikle tarım ve sanayi kompleksinde ihracata yönelik projelerin hayata geçirilmesinden, yenilikçi teknolojilerin uygulanmasından ve sürdürülebilir ekonomik büyümeye katkı sağlayacak diğer sektörlerin geliştirilmesinden memnuniyet duyacaklarını ifade etti. Hatırlatmak gerekirse, Kazakistan ile Türkiye bugün itibarıyla toplam değeri 4 milyar ABD doları olan 50 ortak projeyi hayata geçirmektedir.

Kazakistan-Türkiye Yüksek Düzeyli Stratejik İş Birliği Konseyi'nin altıncı toplantısının ardından Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev ile Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ebedî Dostluk ve Genişletilmiş Stratejik Ortaklık Deklarasyonu'nu imzaladı. Bunun yanı sıra taraflar 14 ikili anlaşmaya da imza attı. Bunlardan biri, insansız hava araçlarının (İHA) üretimi ve bakımına yönelik ortak bir şirket kurulmasını öngörmektedir.

KAZAKİSTAN'DA 1,4 MİLYAR DOLARLIK YATIRIMLA 1 GW KAPASİTELİ RÜZGÂR ENERJİSİ SANTRALİNİN İNŞASINA BAŞLANDI

Kazakistan'ın Jambıl Bölgesi'nde 1 gigavat (GW) kapasiteli rüzgâr enerjisi santralini inşasına resmen başlandı. Yaklaşık 1,4 milyar ABD doları değerindeki proje, ülkenin güney bölgelerindeki elektrik açığını azaltmayı ve yenilenebilir enerji üretimini artırmayı hedefliyor. Konuya ilişkin açıklama Kazakistan Enerji Bakanlığı tarafından yapıldı.

İnşaatin başlangıcı dolayısıyla düzenlenen temel atma töreni telekonferans formatında gerçekleştirildi. Törene Astana'dan Enerji Bakan Yardımcısı Sungat Yesimkhanov, Samruk-Kazyna Ulusal Refah Fonu Yönetim Kurulu Başkanı Nurlan Jakupov ve Birleşik Arap Emirlikleri merkezli Masdar şirketinin Üst Yöneticisi (CEO) Mohamed Jameel Al Ramahi katılarak projeye resmî başlangıcı verdi.

Projenin en önemli teknik özelliği, rüzgâr enerjisinden üretilen elektriğin büyük ölçekli batarya enerji depolama sistemiyle entegre edilmesidir. Santral, 300 MW gücünde ve 600 MWh depolama kapasitesine sahip modern bir enerji depolama sistemiyle do-

natılacak. Bu teknoloji, hava koşullarındaki değişimlere rağmen ve elektrik talebinin en yüksek olduğu saatlerde şebekeye kesintisiz ve güvenilir enerji arzı sağlayacak.

Projeyi hayata geçiren konsorsiyumda Birleşik Arap Emirlikleri'nin temiz enerji şirketi Masdar (%40), W Solar (%40), Samruk-Kazyna bünyesindeki Qazaq Green Power (%18) ve Kazakistan Investment Development Fund (KIDF) (%2) yer alıyor.

Yetkililerin verdiği bilgiye göre santralin faaliyete geçmesiyle birlikte yılda yaklaşık 2,5 milyon ton karbondioksit (CO₂) emisyonunun önüne geçilecek ve proje, Kazakistan'ın çevresel hedeflerine ulaşmasına önemli katkı sağlayacak. Şu anda inşaat sahalarının hazırlık çalışmaları onaylanan takvime uygun şekilde sürdürülüyor. Rüzgâr enerji santralini 2029 yılının üçüncü çeyreğinde tam kapasiteyle ticari işletmeye alınması planlanıyor.

KAZAKİSTAN

KAZAKİSTAN'IN DOĞUSUNDA 700 MW'LIK SANTRALİN TEMELİ ATILDI

Kazakistan, ulusal enerji güvenliğini güvence altına almak ve sanayi üretimini desteklemek amacıyla bir altyapı projesini daha hayata geçiriyor. Ülkenin doğusunda yer alan Kurçatov şehrinde, 700 MW kapasiteye sahip yeni bir kondensasyon enerji santralının inşaatına başlandı. Kazakistan Enerji Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, ülkenin artan enerji ihtiyacına cevap vermesi beklenen bu projenin, 2026-2032 yılları arasında tamamlanarak kademeli olarak devreye alınmasının planlandığı bildirildi. Santral tam kapasiteyle faaliyete geçtiğinde yıllık elektrik üretimi 5 milyar kWh seviyesine ulaşacak. Bu kapasite, başta Kurçatov ve çevresi olmak üzere ülkenin sanayi potansiyeline önemli katkı sağlayacak.

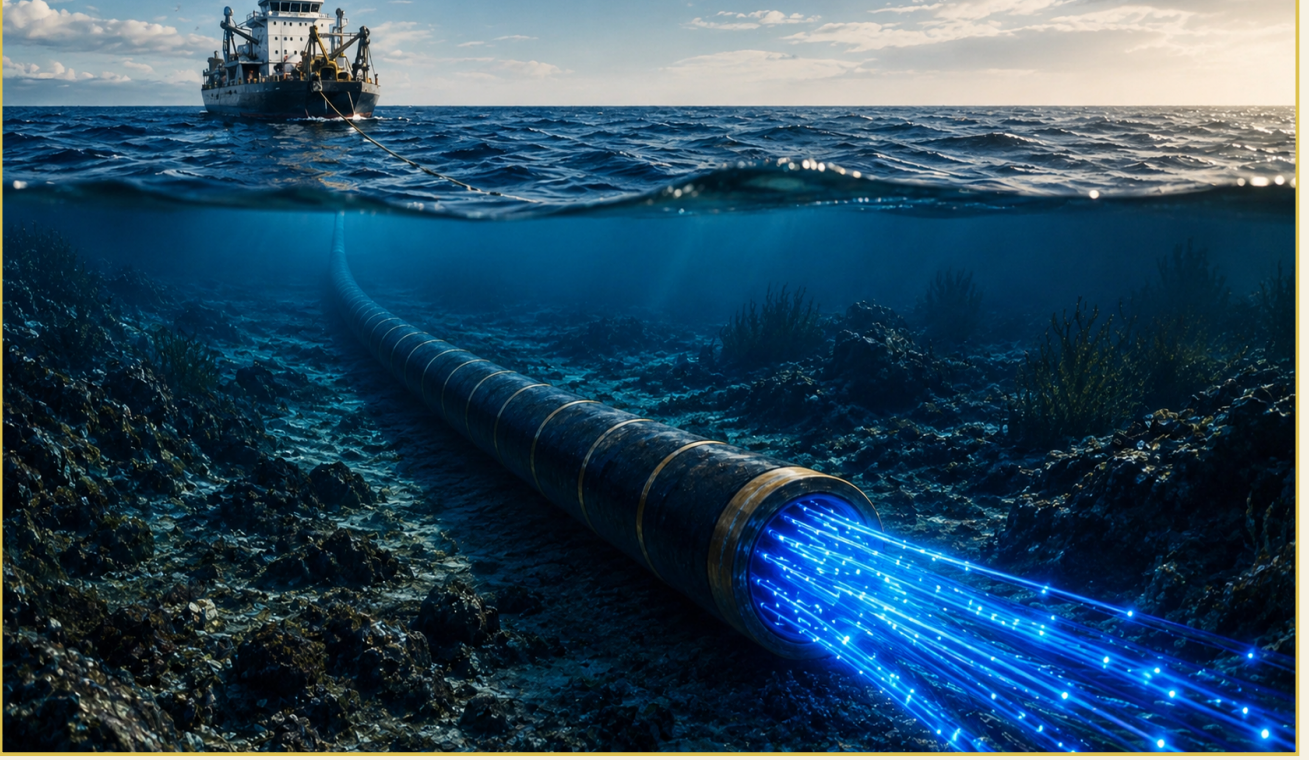
Ulusal Stratejinin Parçası: 7,8 GW Yeni Kapasite Yolda

İnşaatına başlanan bu yeni santral, Kazakistan'ın enerji altyapısını modernize

etmek amacıyla kabul ettiği "Ulusal Kömürle Çalışan Enerji Üretimi Geliştirme Projesi" kapsamında hayata geçiriliyor. Astana yönetimi, projeye ülke genelinde 8 yeni enerji santralının sıfırdan inşa edilmesi ve mevcut altyapının iyileştirilmesiyle toplamda 7,8 GW'lık yeni ve modernize edilmiş kapasitenin elektrik şebekesine dahil edilmesini hedefliyor.

Kondensasyon (yoğuşmalı) termik santraller, kömür ve benzeri enerji kaynaklarıyla ısıtılan sudan elde edilen buharın türbinleri döndürdükten sonra kondenser (yoğuşturucu) adı verilen bir soğutma ünitesinde suya dönüştürüldüğü ve bu suyun kapalı bir döngüyle tekrar kazana gönderildiği termik santral türleridir.

HAZAR DENİZİ'NDE SU ALTI KABLO DÖŞEME ÇALIŞMALARI BAŞLADI

Hazar Denizi'nin dibine dönecek su altı kablo hattı için açık deniz çalışmaları başladı. Bölgenin dijital geleceğini şekillendirecek projenin bu yılın sonuna kadar tamamlanması planlanıyor.

Üretilen Özel Kablolar Bakü Hazar'a İndirilmeye Başlandı

Projenin hazırlık aşaması kapsamında 2025 yılında deniz mühendisliği araştırmaları tamamlanarak; askeri tatbikat bölgeleri ve demirleme alanları bypass edilip en optimal rota belirlendi.

Mangystau Bölgesi Doğal Kaynaklar ve Çevre Düzenleme Dairesi'nden gerekli çevre izinlerinin alınmasının ardından, ROPÄ optik amplifikatörleriyle donatılmış özel zırhlı kablunun üretimi ve fabrika testleri Çin'de gerçekleştirildi.

Çin'den Kazakistan'ın Kurık Limanı'na getirilen ve içinde yaklaşık 400 km uzunluğunda kablunun da bulunduğu 600 ton ağırlığındaki malzeme, önce Bakü'ye nakledildi. Bakü Limanı'nda gemideki özel tanklara aktarılan kablo, döşeme işleminin başlaması için hazır hale getirildi.

Büyük Gemi Görev Başında: Hedef 15-20 Gün Kazakistan Cumhuriyeti Bilgi Teknolojileri ve Sondaj Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, kablo döşeme gemisi Bakü Limanı'ndan

ayrılarak Aktau Limanı'na doğru hat inşasına başladı. Bu karmaşık ve zorlu operasyon için, gelişmiş dinamik konumlandırma sistemine sahip, 20.000 tondan fazla deplasmanlı kablo döşeme kapasitesine sahip bir gemi görevlendirildi.

İçlerinde teknik denetim uzmanları ile Kazaktelecom temsilcilerinin de bulunduğu 70 kişilik mürettebatı taşıyan gemide, olası acil durumlar ve arızalar için özel bir birleştirme odası kuruldu. Kablonun hem Kazakistan hem de Azerbaycan taraflarındaki uçlarının optik testleri burada başarıyla tamamlandı. Elverişli hava koşullarında deniz altındaki döşeme işleminin 15-20 gün içinde bitirilmesi öngörülmüyor.

Bölge Ülkeleri Sıraya Girdi

Kazaktelecom JSC ve Azertelecom Int. LLC'nin ortak girişimi olan CaspiLink B.V. (eski adıyla Caspinet B.V.) tarafından yürütülen bu altyapı projesi, küresel ölçekte de büyük ilgi görüyor. Daha önce yapılan açıklamalarda, bölgedeki diğer ülkelerin de Trans-Hazar Fiber Optik İletişim Hattı'na bağlanmak ve bu küresel ağı bir parçası olmak için büyük ilgi gösterdiği bildirilmişti.

Kazaktelecom JSC Başkanı Bagdat Musin de sosyal medya hesabı üzerinden yaptığı açıklamada, projenin "dijital atardamarı" olarak nitelendirdiği 600 tonluk kablunun tüm lojistik süreçlerinin başarıyla tamamlandığını doğrulayarak projenin ilerleyişinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

KAZAKİSTAN

ARAL İLE HAZAR BİRLEŞİYOR

Kazakistan, Avrasya coğrafyasındaki transit konumunu zirveye taşıyacak bir ulaşım projesine imza atıyor. Aral Gölü ile Hazar Denizi bölgelerini birbirine bağlayacak stratejik kara yolu projesi için görkemli bir temel atma töreni düzenlendi. Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Akorda Cumhurbaşkanlığı Sarayı'ndan telekonferans yöntemiyle katıldığı törenle Kızılorda-Saksaul, Ulgaysın-Saksaul ve Beyneu-Saksaul hatlarının yapımını resmen başlattı.

Çin-Avrupa Hattı 1000 Kilometre Kısalıyor Cumhurbaşkanı Tokayev, törende yaptığı konuşmada ulaşım ve lojistik sektörünün Kazakistan ekonomisinin büyümesinde "lokomotif" rol üstlendiğini vurguladı. Proje kapsamında inşa edilecek yeni otoyolun 800 kilometre uzunluğunda olacağını belirten Tokayev, hattın Çin sınırındaki kapıları Hazar kıyısındaki Aktau ve Kurık limanlarına doğrudan bağlayacağını açıkladı. Tokayev, "Bu proje sayesinde Çin'den Avrupa'ya yapılan kara yolu taşımacılığı yaklaşık 1000 kilometre kısalacak, teslimat süresi ise üç güne kadar inecek." diyerek projenin küresel tica-

ret açısından önemine dikkat çekti.

Yeni Adı: "Aral-Hazar Otoyolu"

Gelişigüzel yolların ötesinde küresel bir koridor inşa edildiğini ifade eden Tokayev, Beyneu-Saksaul güzergahının bundan sonra "Aral-Hazar Otoyolu" olarak adlandırılacağını duyurdu. Cumhurbaşkanı, bugüne kadar "çıkılmaz sokak" konumunda olan bozkır yollarının, bu hamleyle Avrasya'nın en önemli ulaşım kavşaklarından birine dönüşeceğini belirtti.

10 Bin Kişiye İstihdam, Yük Hacminde Dev Artış Tamamen yerli şirketlerin katılımıyla hayata geçirilecek projelerin ekonomik çıktısı da devasa olacak. İnşaat sürecinde 10 binden fazla kişiye istihdam sağlanacağını müjdeleyen Tokayev, otoyolların hizmete girmesiyle birlikte bölgedeki yıllık yük taşımacılığı hacminin 2,5 kat artarak 13,2 milyon tona ulaşmasının beklendiğini bildirdi. Küresel tedarik zincirini kökten değiştirmesi beklenen bu dev lojistik hamlesinin, en geç 2029 yılına kadar tamamlanarak tamamen hizmete açılması hedefliyor.

KAZAKİSTAN'IN TÜRKİYE'YE İHRACATI YILIN İLK YARISINDA İKİ KATINA ÇIKTI

2026 yılının Ocak–Haziran döneminin sonuçlarına göre Kazakistan'ın ihracatı %8,6 artarak 40,3 milyar dolara ulaştı. Dış pazarlara yapılan teslimatlar ithalata kıyasla daha hızlı büyürken, dış ticaret fazlası yaklaşık 9 milyar dolara yaklaştı. Kazakistan ürünleri Çin, Türkiye, Fransa, Özbekistan ve diğer ülkelerin pazarlarında konumlarını önemli ölçüde güçlendirdi. Bu gelişmeler, Kapital.kz iş dünyası bilgi merkezi tarafından bildirildi.

Kazakistan'ın ihracatı 40 milyar doları aştı. Altı aylık dönemde Kazakistan, 40 milyar doların üzerinde mal ihraç etti. Bu, ülkenin son yıllardaki dış ticaret alanındaki en dikkat çekici göstergelerinden biri oldu. Karşılaştırma yapmak gerekirse, 2025 yılının Ocak–Haziran döneminde ihracat 37,1 milyar dolar olarak gerçekleşmişti. Böylece ihracat geliri bir yıl içinde yaklaşık 3,2 milyar dolar arttı. İhracattaki artış, aynı zamanda ürün tedarik coğrafyasının genişlemesiyle birlikte gerçekleşiyor. Kazakistan, Asya, Avrupa ve Orta Asya'daki büyük pazarlardaki konumunu aynı anda güçlendiriyor. Türkiye: İhracat bir yılda neredeyse iki katına çıktı.

En yüksek artış oranlarından biri Türkiye'ye yapılan mal ihracatında kaydedildi. Yılın ilk yarısının sonuçlarına göre Kazakistan'ın Türkiye'ye

ihracatı %94,3 arttı. Başka bir ifadeyle, bu pazara yapılan mal sevkiyatının hacmi bir yıl içinde neredeyse iki katına çıktı. Bu, Kazakistan'ın başlıca ticaret ortakları arasındaki en yüksek büyüme oranlarından biri olup iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik iş birliğinin genişlediğini gösteriyor. İhracattaki önemli artış, Fransa'ya yönelik sevkiyatlarda %45,2, Özbekistan'a %39,5 ve Almanya'ya yaklaşık %10 oranında da kaydedildi.

Kazakistan'ın ihracat coğrafyası genişliyor. Bazı pazarlardaki dinamikler özellikle dikkat çekiyor. Çin ve Avrupa ülkelerinin yanı sıra Kazakistan, Orta Asya'daki ihracat konumunu da önemli ölçüde güçlendiriyor. Özbekistan'a yapılan mal sevkiyatı yaklaşık %40 arttı. Bu durum, bölgedeki ticari ilişkilerin daha da derinleştiğini gösteriyor. Aynı zamanda Türkiye'ye ihracatın neredeyse iki katına çıkması, Kazakistan'ın ülke açısından önemli bir ticaret ve lojistik ortağı olan Türkiye pazarındaki varlığını genişlettiğine işaret ediyor.

Böylece yılın ilk yarısının sonuçları birkaç olumlu eğilime işaret ediyor: toplam ihracat hacminin artması, ürün tedarik coğrafyasının genişlemesi ve bazı sanayi ürünlerinin ihracatının yükselmesi. Daha önce Kazakistan'ın Türkiye'ye ihracat hacmini 630 milyon dolar artırmaya hazırlandığı bildirilmişti.

KAZAKİSTAN

KAZAKİSTAN'IN BT HİZMETLERİ İHRACATI 1 MİLYAR DOLARI AŞTI

Kazakistan'ın BT hizmetleri ihracatı son beş yılda 30 kattan fazla artarak 2025 yılı sonunda 1,142 milyar dolara ulaştı. Bu bilgi, Kazakistan Yapay Zekâ ve Dijital Kalkınma Bakanlığı Basın Servisi tarafından açıklandı. Verilere göre, 2020 yılında BT hizmetleri ihracatı 33,5 milyon dolar seviyesindeyken, sonraki yıllarda istikrarlı bir artış gösterdi. Buna göre ihracat 2021 yılında 60,07 milyon dolar, 2022 yılında 337 milyon dolar, 2023 yılında 529,1 milyon dolar ve 2024 yılında 690,7 milyon dolar olarak gerçekleşti. 2025 yılında ise ihracat ilk kez 1 milyar doları aştı. Aynı zamanda Kazakistan, BT hizmetlerinde net ihracatçı konumuna ulaştı. İhracat geliri, yabancı dijital çözümlerin ithalatına harcanan tutarın 2,6 katından fazla olurken, ithalat hacmi 429 milyon dolar olarak gerçekleşti. BT ihracatındaki artış, Kazak şirketlerinin dış pazarlardaki faaliyetlerinin genişlemesiyle birlikte gerçekleşiyor. Günümüzde Kazakistan'ın dijital çözümleri dün-

yanın 110'dan fazla ülkesine ihraç ediliyor.

Astana Hub katılımcılarının ihracatı 2025 yılında 634 milyon dolara ulaştı. Dış pazarlarda 537 şirket ürün ve hizmetlerini sunarken, ekosistem bünyesinde 32 binden fazla istihdam oluşturuldu. Kazakistan bundan sonraki süreçte teknoloji şirketlerinin ölçeklendirilmesine ve büyük uluslararası pazarlara açılmasına odaklanmayı hedefliyor. Öncelikli pazarlar arasında ABD, Avrupa, Orta Doğu ve Asya ülkeleri yer alıyor.

Karşılaştırma yapmak gerekirse, Gürcistan'ın telekomünikasyon, bilgisayar ve bilgi hizmetleri ihracatı 2024 yılında 842,3 milyon dolar, Ermenistan'ın ihracatı ise yaklaşık 1,18 milyar dolar olarak gerçekleşti. Kazakistan'ın stratejik hedefi, 2030 yılına kadar BT hizmetleri ihracatını 5 milyar dolara çıkarmak. Böylece Kazakistan, son beş yılda BT hizmetleri ihracatında önemli bir büyüme kaydederek bölgedeki teknoloji ihracatçısı ülkeler arasında yerini güçlendirdi.

ÖZBEKİSTAN VE TÜRKİYE İŞ DÜNYASI ORTAKLIĞINI GÜÇLENDİRİYOR

Özbekistan Ticaret ve Sanayi Odası Birinci Başkan Yardımcısı Davronbek Kurbanov, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) Başkan Yardımcısı Hakan Pakalın başkanlığındaki heyeti kabul etti. Taraflar, Özbekistan ile Türkiye arasındaki ticari ve ekonomik iş birliğinin daha da geliştirilmesine yönelik konuları ele aldı.

30 Haziran'da gerçekleştirilen görüşmede, ikili ticaret hacminin artırılması, ihracat ve ithalat alanındaki iş birliğinin genişletilmesi, iki ülkenin iş çevreleri arasında doğrudan temasların geliştirilmesi ve ticaret ve sanayi odaları arasındaki kurumsal iş birliğinin güçlendirilmesi konuları değerlendirildi. Taraflar ayrıca düzenli B2B iş görüşmeleri, ticaret heyetleri ve ortak

etkinliklerin organize edilmesine özel önem verdi. Görüşmelerde, bu girişimlerin Özbekistan ve Türkiye'deki girişimciler için yeni iş fırsatları oluşturacağı vurgulandı.

Bunun yanı sıra, katılımcılar 1 Temmuz'da Taşkent'te düzenlenmesi planlanan Özbek-Türk B2B İş Görüşmeleri'nin hazırlık sürecini ele alarak organizasyonun yüksek düzeyde gerçekleştirilmesi için ortak hareket etme konusunda mutabakata vardı.

1882 yılında kurulan Antalya Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO), turizm, sanayi, tarım, ticaret ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren yaklaşık 65 bin üyeyi bünyesinde barındırmakta ve uluslararası ekonomik iş birliğinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

ÖZBEKİSTAN

ÖZBEKİSTAN DIŞ TİCARETİNDE REKORA KOŞUYOR

Özbekistan İstatistik Ajansı tarafından açıklanan rapora göre, ülkenin dış ticaret hacmi 2026 yılının ilk 5 ayında (Ocak-Mayıs dönemi) 32 virgöl 8 milyar dolara ulaştı. Yapılan yapısal reformların meyvesini vermesiyle küresel ticaret ağındaki güçlü yükseliş rakamlara da yansdı.

Altın Dışı İhracatta Tarihi Büyüme

Yılın ilk 5 ayında Özbekistan'ın toplam ihracatı 12,6 milyar dolar, ithalatı ise 20,1 milyar dolar olarak gerçekleşti. Raporun en çarpıcı noktası ise maden ve altın dışı ihracatta yaşandı. Altın hariç tutulduğunda, yerli mal ihracatı yüzde 29,4'lük rekor bir artış göstererek 6 buçuk milyar dolara

ulaştı. Bu veri, Özbekistan'ın yerli üretim ve sanayi kapasitesinin dünyada ne denli kabul gördüğünün göstergesi oldu.

185 Ülke ile Aktif Ticaret

Özbekistan, bu dinamik dönemde tam 185 ülke ile aktif ticaret yaparak küresel bağlarını güçlendirdi. Ticarete aslan payını Çin ve Rusya alırken, ata yurdun bölgesel iş birliği de üst sıralarda kendine yer buldu. Kazakistan yüzde 6,9'luk payla en büyük üçüncü ortak olurken; güçlü tarihi bağların olduğu Türkiye ve komşu Afganistan da listenin üst sıralarındaki yerini aldı.

ÖZBEKİSTAN

ÖZBEKİSTAN, YILIN İLK YARISINDA 6,5 MİLYONDAN FAZLA YABANCI TURISTI AĞIRLADI

2026 yılının Ocak–Haziran döneminde Özbekistan'ı turistik amaçlarla ziyaret eden yabancı turist sayısı 6 milyon 565 bin 410 kişiye ulaştı. Bu bilgi, Özbekistan Ulusal İstatistik Komitesi tarafından açıklandı. Geçen yılın aynı dönemine kıyasla yabancı turist sayısı 1,3 milyon kişi artarak yüzde 24,9 oranında yükseldi.

En yoğun turist akışı geleneksel olarak komşu ülkelerden gerçekleşti. Özbekistan'ı ziyaret edenler arasında ilk sırada 1 milyon 875 bin 332 kişi ile Kırgızistan yer aldı. Kazakistan, 1 milyon 553 bin 688 turist ile ikinci, Tacikistan ise 1 milyon 471 bin 670 ziyaretçi ile üçüncü sırada yer aldı.

İlk beş ülke arasında ayrıca 585 bin 558 turist ile Rusya ve 238 bin 925 ziyaretçi ile Afganistan da bulunuyor. Turist gönderen ilk on ülke arasında ayrıca Çin (223 bin 479), Türkmenistan (164 bin 211), Türkiye (95 bin 466), Hindistan (26 bin 450) ve Almanya (22 bin 294) yer aldı.

Yabancı ziyaretçi sayısındaki artış, Özbekistan'ın turizm sektörünün toparlanmaya ve gelişmeye devam ettiğini, aynı zamanda ülkenin hem bölge ülkelerinden hem de dünyanın farklı bölgelerinden gelen turistler için cazibesinin arttığını ortaya koyuyor.

TAŞKENT’TE KAZAKISTAN-ÖZBEKISTAN İŞ FORUMU DÜZENLENDİ

Taşkent’te, iki ülkenin kamu kurumları temsilcileri ile iş dünyasını bir araya getiren Kazakistan-Özbekistan İş Forumu düzenlendi. Forum kapsamında katılımcılar, ticari ve ekonomik iş birliğinin genişletilmesi, yatırımların çekilmesi, ortak üretim tesislerinin kurulması ve sanayi iş birliğinin geliştirilmesine yönelik fırsatları ele aldı. Özellikle sanayi, enerji, lojistik ve tarım-sanayi sektörlerindeki yeni ortak projelere odaklanıldı. Etkinlik kapsamında taraflar, yüksek gerilim elektrik iletim hatlarına yönelik ürünlerin tedariki alanında iş birliğine ilişkin bir mutabakat zaptı imzaladı. Söz konusu belge, iki ülke işletmeleri arasındaki üretim iş birliğinin daha da geliştirilmesini ve karşılıklı ilişkilerin genişletilmesini amaçlıyor. Ulusal Girişimciler Odası Başkanı, Kazakistan ve Özbekistan’ın ortak yatırımlar, modern üretim zincirlerinin oluşturulması ve yüksek teknoloji sektörlerinin geliştirilmesine dayalı ekonomik etkileşimde yeni bir aşamaya geçmek için gerekli tüm koşullara sahip olduğunu belirtti.

İki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkiler istikrarlı bir büyüme ivmesi sergiliyor. 2025 yılı sonunda Kazakistan ile Özbekistan arasındaki ticaret hacmi %16,2 artarak 4,8 milyar ABD dolarına ulaştı. Kazakistan’ın ihracatı ise %24,6 artışla 3,52 milyar dolara yükseldi. Olumlu dinamik 2026 yılında da devam ediyor. Bu yılın ilk beş ayında karşılıklı ticaret hacmi 2,3 milyar ABD dolarına ulaşarak 2025’in aynı dönemine kıyasla %37,2 arttı. Günümüzde Özbekistan, Kazakistan’ın Orta Asya ülkeleriyle gerçekleştirdiği toplam ticaretin %55’inden fazlasını oluşturuyor. Bu durum, iki ülke ekonomilerinin yüksek düzeyde birbirini tamamladığını ve ikili iş birliğinin daha da geliştirilmesi için önemli bir potansiyel bulunduğunu gösteriyor.

ÖZBEKİSTAN 2030 YILINA KADAR YAPAY ZEKÂ ALANINA 6 MİLYAR DOLAR YATIRIM ÇEKECEK

Özbekistan, 2030 yılına kadar yapay zekâ (YZ) alanına 6 milyar ABD dolarından fazla özel yatırım çekilmesine ilişkin anlaşmalar imzaladı. Projeler kapsamında toplam kapasitesi 800 MW olacak bir bilgi işlem altyapısının oluşturulması planlanıyor. Bu açıklama, Özbekistan Dijital Teknolojiler Bakanı Birinci Yardımcısı Oleg Pekos tarafından “Özbekistan 24” televizyon kanalına verdiği röportajda yapıldı.

Pekos’un açıklamasına göre, yatırımların önemli bir bölümü yapay zekâ altyapısının geliştirilmesine yönlendirilecek. Bilgi işlem kapasitesinin ülkenin farklı bölgelerinde aşamalı olarak oluşturulması planlanıyor. Özbekistan’daki mevcut bilgi işlem altyapısının kullanım oranı şu anda yüzde

90’a yaklaşıyor. Kasım ayında ek kapasitenin devreye alınması, 2026 yılı sonuna kadar ise bir başka altyapı tesisinin faaliyete geçirilmesi planlanıyor.

Pekos ayrıca kamu kurumlarının, artan bilgi işlem kapasitesi talebini karşılayabilmek için kendi IT altyapılarının gerekli standartlara uygun şekilde geliştirilmesini sağlamaları gerektiğini belirtti. Bununla birlikte, yapay zekâ alanındaki ihracat faaliyetleri de genişliyor. 2024 yılında Taşkent’te bulunan IT Park teknoparkının sakinleri arasında ihracat yapan 24 şirket bulunurken, bu sayı şu anda 160’a ulaştı. Özbekistan Dijital Teknolojiler Bakanı Birinci Yardımcısı’nın açıklamasına göre, ülkede yapay zekâ alanında üretilen ürünler hâlihazırda 80 ülkeye ihraç ediliyor.

ÖZBEKİSTAN VE AZERBAYCAN YENİ ORTAK PROJELERİ HAYATA GEÇİRDİ

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev ile Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, iki ülke arasında yeni ortak projelerin hayata geçirilmesine ilişkin düzenlenen törene katıldı. Özbekistan Cumhurbaşkanlığı Basın Servisi tarafından yapılan açıklamaya göre, yeni girişimler bankacılık, inşaat malzemeleri üretimi, eğitim, turizm ve konut altyapısı, maden hammaddelerinin işlenmesi ile bahçecilik gibi çeşitli alanları kapsıyor.

Törende, son yıllarda Özbekistan ile Azerbaycan arasındaki stratejik ortaklık ve müttefiklik ilişkilerinin istikrarlı şekilde güçlendiği belirtildi. İki ülke arasındaki ticaret, ekonomi ve yatırım alanlarındaki iş birliğinin de yeni bir seviyeye ulaştığı kaydedildi. Bu kapsamda bankacılık alanında iş birliğinin geliştirilmesi, modern inşaat malzemeleri üretim tesislerinin kurulması ve eğitim kurumlarının hayata geçirilmesi gibi projelerin uygulanmasına başlandı. Ortak girişimler kapsamında ayrıca akaryakıt istasyonu

altyapısının geliştirilmesi, büyük ölçekli turizm ve konut komplekslerinin inşa edilmesi, maden hammaddelerinin işlenmesi ve bahçecilik sektörünün geliştirilmesi planlanıyor.

Tören sırasında katılımcılar, projelerin uygulandığı bölgelerdeki tesislerle çevrim içi bağlantı kurdu. Tesislerin temsilcileri, yürütülen çalışmalar ve projelerin mevcut durumu hakkında bilgi verdi. Törenin sonunda, yeni projelerin Özbekistan ve Azerbaycan iş çevreleri arasındaki iş birliğinin genişletilmesine, karşılıklı yatırımların artırılmasına ve yeni istihdam olanaklarının oluşturulmasına katkı sağlayacağı ifade edildi. Projelerin hayata geçirilmesiyle iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik iş birliğinin daha somut ve pratik bir nitelik kazanması hedefleniyor.

TÜRKİYE-KIRGIZISTAN ORTAK STRATEJİK PLANLAMA GRUBU YEDİNCİ TOPLANTISI YAPILDI

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ve Kırgızistan Dışişleri Bakanı Ceenbek Kulubayev'in eş başkanlıklarında Ankara'da düzenlenen toplantının ardından iki ülke arasındaki 2027-2028 İşbirliği Programı imzalandı. Fidan, 2026 TDT Zirvesi'nin Ankara'da yapılacağını da duyurdu. Türkiye Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ile Kırgızistan Dışişleri Bakanı Ceenbek Kulubayev, Ankara'da düzenlenen Türkiye-Kırgızistan Ortak Stratejik Planlama Grubu 7. Toplantısı'nın ardından ortak basın toplantısı düzenledi. Toplantıda iki ülke Dışişleri Bakanlıkları arasında 2027-2028 dönemini kapsayan İşbirliği Programı imzalandı.

Karşılıklı Ziyaret Hazırlıkları
Kulubayev, Cumhurbaşkanı Sadır Caparov'un Türkiye'ye, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ise Kırgızistan'a gerçekleştireceği karşılıklı ziyaretlerin hazırlıklarını masaya yatırdıklarını söyledi.

Orta Koridor Stratejik Öncelik
Kulubayev, Orta Koridor'un Kırgızistan için en önemli istikametlerden biri olduğunu belirterek Çin-Kırgızistan-Özbekistan demir yolu üzerinden Türkiye vasıtasıyla Avrupa ve Arap ülkelerine açılma niyetlerini dile getirdiklerini aktardı.

BM Güvenlik Konseyi Üyeliğine Türkiye Desteği
Kulubayev, Kırgızistan'ın BM Güvenlik Konseyi'nin 2027-2028 dönemi geçici üyeliğine seçilmesinde Türkiye'nin verdiği desteğe teşekkür etti. Konsey üyeliği süresince farklı görüşler arasında köprü kuran yapıcı bir ülke olmayı hedeflediklerini belirten Kulubayev, dağlık ülkelerin ve küçük ada devletlerinin çıkarlarını uluslararası platformlarda savunacaklarını söyledi.

5 Milyar Dolarlık Ticaret Hedefi
Bakan Fidan, Kırgızistan'ın BM Güvenlik Konseyi üyeliğini "tarihi bir başarı" olarak nitelendirerek tebriklerini iletti. İki cumhurbaşkanının belirlediği 5 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefine ulaşmak için çalıştıklarını belirten Fidan, Kırgızistan'daki Türk firma sayısının 350'ye ulaştığını kaydetti.

TDT Zirvesi Ankara'da Yapılacak
Fidan, Türk Devletleri Teşkilatı'nı Türk dünyasının ortak iradesinin somut hali olarak nitelendirerek önemli bir duyuruda bulundu. Fidan, "Bu sene zirveyi Cumhurbaşkanımızın ev sahipliğinde inşallah Ankara'da yapacağız." dedi.

YENİLENEBİLİR ENERJİ, TÜRKİYE'NİN ELEKTRİK ÜRETİM KAPASİTESİNDEKİ YILLIK ARTIŞIN YÜZDE 88,1'İNİ SAĞLADI

2025 Haziran ile 2026 Haziran arasındaki dönemde yenilenebilir enerji kaynakları, Türkiye'nin kurulu elektrik üretim kapasitesindeki net artışın yüzde 88,1'ini sağladı. Anadolu Ajansı'nın Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu verilerine dayanan hesaplamalarına göre, Türkiye'nin toplam kurulu elektrik kapasitesi 119 bin 740 MW'tan 126 bin 113 MW'a yükseldi.

Yaklaşık 6 bin 373 MW'lık artışın 5 bin 613 MW'ı yenilenebilir enerji kaynaklarından geldi. Yenilenebilir enerji kapasitesi 78 bin 808 MW'a ulaşırken, toplam kurulu kapasitedeki payı yüzde 61,1'den yüzde 62,5'e çıktı. Artışın başlıca kaynakları güneş ve rüzgar enerjisi oldu. Güneş enerjisi kapasitesi 23 bin 573 MW'tan 27 bin 210 MW'a, rüzgar enerjisi kapasitesi ise 13 bin 476 MW'tan 15 bin 281 MW'a yükseldi. Bu iki kaynak, yenilenebilir enerji kapasitesindeki artışın yaklaşık yüzde 97'sini, ülkenin toplam elektrik kapasitesindeki net artışın ise yüzde 85,4'ünü oluşturdu. Güneş enerjisi, hidroelektrikten sonra Türkiye'nin ikinci büyük kurulu güç kaynağı haline geldi. Haziran sonunda hidroelektrik kapasitesi 32,3 GW, güneş enerjisi 27,2 GW,

rüzgar enerjisi ise 15,3 GW seviyesine ulaştı. Hidroelektrik, güneş ve rüzgar enerjisinin toplam kapasitesi 74,8 GW'a, yani ülkenin toplam kurulu gücünün yaklaşık yüzde 59'una ulaştı.

Kapasite artışı elektrik üretimine de yansdı. Toplam elektrik üretimi 171,3 TWh'den yaklaşık 174,8 TWh'ye yükselirken, yenilenebilir kaynaklardan elektrik üretimi 81,3 TWh'den 107,5 TWh'ye çıkarak yüzde 32,3 arttı. Yenilenebilir enerjinin toplam elektrik üretimindeki payı yüzde 47,4'ten yüzde 61,5'e yükseldi.

En büyük katkıyı hidroelektrik sağladı. Hidroelektrik üretimi yüzde 67,9 artarak yaklaşık 57 TWh'ye ulaştı ve toplam üretimin yüzde 32,6'sını oluşturdu. Rüzgar enerjisi üretimi yaklaşık 21,5 TWh'ye, güneş enerjisi üretimi ise 18,3 TWh'ye ulaştı. Lisanssız elektrik üretim tesisleri de kapasite artışında önemli rol oynadı. Bu tesislerin kurulu gücü yaklaşık 3 bin 292 MW artarak 25 bin 239 MW'a ulaştı. Söz konusu kapasitenin yüzde 96,7'si güneş enerjisinden oluştu. Türkiye'nin elektrik enerjisi dış ticaretindeki pozitif denge de güçlendi. Net elektrik ihracatı yüzde 45,5 artarak yaklaşık 1 milyon 426 bin MWh'ye ulaştı.

TÜRKMENİSTAN VE AZERBAIJAN GÜMRÜKLERİNDE DİJİTALLEŞME ARTIRILIYOR

Türkmenistan-Azerbaycan Hükümetlerarası Ekonomik İşbirliği Komisyonu'nun 9. toplantısı kapsamında Türkmenistan'a giden Azerbaycan heyetinde yer alan Devlet Gümrük Komitesi Başkan Yardımcısı Natig Şirinov, Türkmenistan Devlet Gümrük Servisi Başkan Yardımcısı ile ikili bir görüşme gerçekleştirdi. Türkmenistan Devlet Gümrük Servisi idari binasında yapılan görüşmede, iki ülke arasındaki entegrasyon süreçleri ve dijitalleşme adımları ele alındı.

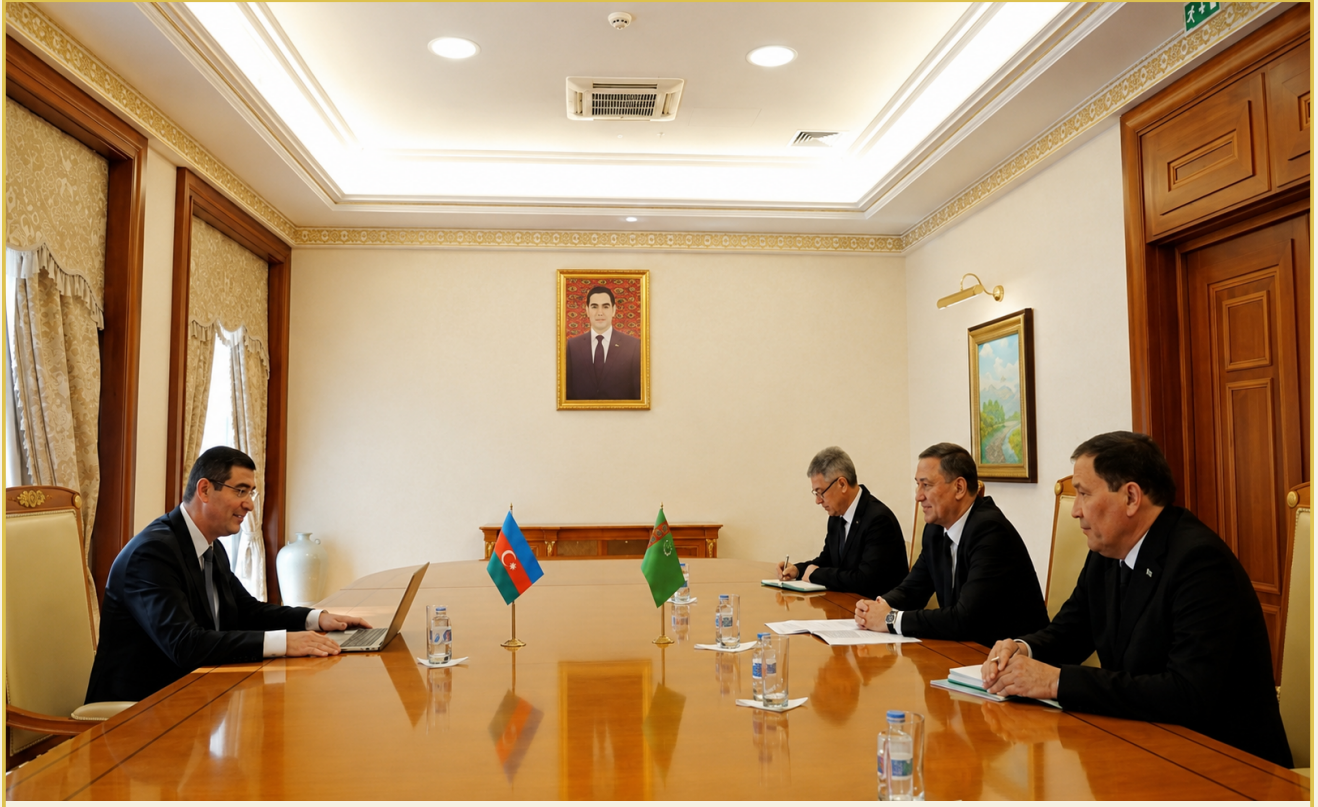
İş Birliği Yeni Bir Seviyeye Ulaştı
Görüşmede taraflar, Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov'un Azerbaycan'a gerçekleştirdiği resmi ziyaretin ardından iki ülke arasındaki ilişkilerin yeni bir ivme kazandığını vurguladı. Bu ortaklığın en somut sonuçları olarak, ön bilgiler ile gümrük istatistiklerinin karşılıklı değişimine yönelik imzalanan resmi belgeler gösterildi.

"Akıllı Gümrük" ve e-TIR Projesi ile Lojistik Hızlanacak

Toplantının en önemli gündem maddesini gümrük süreçlerinin dijitalleştirilmesi ve

senkronizasyonu oluşturdu. "Akıllı Gümrük" konseptinin hayata geçirilmesi bağlamında şu kritik adımlar masaya yatırıldı: Otomatik Risk Analizi: Gümrük kontrollerinde güvenliği ve hızı artıracak otomatik risk analizi mekanizmalarının devreye alınması Tek Pencere Sistemi: Bürokrasiyi azaltacak "Tek Pencere" sisteminin daha da geliştirilmesi,

Dijital Yol Haritası: Sistemlerin tam entegrasyonunu sağlamak amacıyla ortak bir yol haritasının hazırlanması. Özellikle Hazar Denizi'nin iki yakasındaki stratejik lojistik üsler olan Türkmenbaşı ve Bakü limanları arasındaki kargo gümrük işlemlerini maksimum hıza ulaştıracak uluslararası e-TIR projesine entegrasyon konusuna özel bir önem atfedildi. Toplantının ardından her iki taraf da iş birliğini daha kararlı bir şekilde sürdürme ve Hazar geçişli bölgenin transit taşımacılık potansiyelini en üst seviyeye çıkarma konusundaki ortak iradelerini teyit etti.

AZERBAIJAN, HAZAR DENİZİ'NDE 711,4 KILOMETREKARELİK ALANI YENİLENEBİLİR ENERJİ BÖLGESİ İLAN ETTİ

Azerbaycan'a ait Hazar Denizi bölümünde bulunan toplam 711,4 kilometrekarelik su alanı, yenilenebilir enerji kaynakları bölgesi olarak ilan edildi. Karara, Azerbaycan'ın Başbakanı Ali Asadov imza attı.

Bakanlar Kurulu tarafından alınan karara göre, söz konusu adım, elektrik üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının potansiyelinin daha verimli kullanılması amacıyla atıldı. Belirlenen deniz sahasında özellikle açık deniz rüzgar enerjisi santrallerinin inşası planlanıyor.

Karar kapsamında, Azerbaycan Enerji Bakanlığı, Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in 2 Ağustos 2023 tarihli kararnamesiyle onaylanan "Yenilenebilir Enerji Kaynakları Bölgesinde Elektrik Üreticisi Seçimi Kuralları" doğrultusunda, bölgede elektrik üreticisinin seçilmesine yönelik gerekli adımları atacak.

Yeni düzenlemeye göre, kararın yürürlüğe girmesinden itibaren, yenilenebilir enerji bölgesi

ilan edilen 711,4 kilometrekarelik su alanında rüzgar enerjisi santrali kurulabilmesi için gerekli izinler, Azerbaycan'ın "Elektrik Üretiminde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı Hakkında" Kanunu'nun 6.7. maddesinde belirtilen süre içinde ve Şehircilik ve İnşaat Kanunu'na uygun şekilde alınacak.

Ayrıca, Azerbaycan Devlet Şehir Planlama ve Mimarlık Komitesi, inşaat ruhsatının verilmesi veya verilmemesi durumunda, kararın ardından 3 gün içinde Bakanlar Kurulu'nu bilgilendirmekle yükümlü olacak. Kararın uygulanmasına ilişkin denetim görevi ise Azerbaycan Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Ofisi Tarım ve Ekoloji Dairesi'ne verildi. Bu adımın, Azerbaycan'ın yenilenebilir enerji yatırımlarını artırma ve özellikle offshore rüzgar enerjisi kapasitesini geliştirme hedefleri açısından önemli bir gelişme olduğu değerlendiriliyor.

KTMÜ-TÜRKSAM

KTMÜ Adına Sahipleri:

Rektör Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN,
Rektör Vekili Prof. Dr.
Almaz İBRAYEV

Yayına Hazırlayanlar:

Dr. Maksat ACIKAN uulu

TÜRKSAM Adına**Genel Yayın Yönetmeni:**

Prof. Dr. Süleyman Barbaros YALÇIN

Yazışma Bilgileri:

KTMÜ, TÜRKSAM,
Cengiz Aytmatov Yerleşkesi, Bişkek
Tel: (0996) 0312-25-31-28

Editör:

Prof. Dr. Süleyman Barbaros YALÇIN

Orta Asya ülkelerinden
Kırgızca, Türkçe, Rusça,
İngilizce günlük haberler için
sitemize bakabilirsiniz:
türksam.manas.edu.kg

Sayfa Tasarımı:

Dr. Maksat ACIKAN uulu

Yerel Süreli Yayın No: ISSN 1694-7994

